

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema uredništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

•Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stana za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri uredništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinosti je moč.

Državna podpora odgojevalne književnosti.

Odgojevalna književnost je prevažen činitelj pri vzgojevanju mladine. Dobra knjiga za mladino je neprecenljiv zaklad, ona je vir, iz kojega prihaja blaginja in pouk za poznejša leta. V poznejši dobi se radi spominjamo, kaj smo čitali v mladosti ter poznavamo, da je zelo vplivalo to čitanje na smer, po kojem je pozneje korakalo naše mišljenje, da je bila podstava našim vedam in da je v mlada srca zasadilo ljubezen do vsega, kar je dobrega, krasnega in vzvišenega. In uvidevši visoko odgojevalno ceno spisov za mladino, stariši najraje še deci svojej v spomenske dneve podarijo kako lepo, mišno knjigo, in deci prija tako darilce še najbolje. Zaradi tega bilo bi jako dobrodejno, da bi literatura odgojevalna razcvetela, da bi se množila. To uvideva tudi država, in zadnje dni se je po novinah oznanjalo, da je c. kr. ministerstvo za uk razpisalo tri nagrade po 1000 gl. na spise za mladino. Z veseljem bi pozdravljali to ministerstvo ukrenitev, ko bi bila v prosep literaturi našej. Žalibože i v tem slučaju kakor vselej veljajo razpisane nagrade samo za — „tlačene“ Nemce.

Seveda vladni listi na to poukazujejo, da so šolske knjižnice nemške doslej prepolnjene s protislavskimi pruskimi spisi, in da treba te nagraditi z drugimi. Vse to se je tudi res godilo; nemškej deci so dajali v roke knjige, v kojih se je grdila in smatrala Avstrija in nemški narodi in v kojih se je majka Germania kovala v zvezde.

Take knjige — tako se vsaj trdi — bile so zdaj odstranjene iz knjižnic, da bi se nagradil pa ta nedostatek, pač ni bilo treba razpisavati nagrad. Z razpisanimi nagradami hotela je vlada podpirati nemško književnost. Pomislimo le, da bodo z nagradami obdarjene samo tri knjige in da bodo v oceno poslano morebiti nekoliko stotin spisov, med kojimi se bodo nahajali i dobre knjige, koje se gotovo lahko razpečajo. Vlada se toraj pobrine, da pomnoži izdatno nemško odgojevalno književnost.

Vprašamo tedaj, nima li prav istega prava književnost slovenska, nima li ona iste pravice do državne podpore kakor njena sestra nemška? Razpis nagrad na nemške spise imel bi glede literature slovenske tudi škodljiv vpliv. Umeje se, da se bode na nemške knjige, odlikovane z državno nagrado in pohvalo, pred vsemi drugimi oziralo, in da ta pomoč Nemcem oškoduje Nencem. Vrhu tega bi se tem knjigam dovolila neka prednost, koja bi

bila na škodo izvrstnej produkciji i pisateljev slovenskih.

Z razpisanimi darili na nemške spise je torej tudi slovenska literatura odgojevalna posredno in neposredno oškodovana. Trdno se nadejamo, da c. kr. ministerstvo za uk glede na to, da imajo avstrijske literature do državne podpore jednako pravo, in da država nema prava podpirati jedno na škodo drugih, k malu razpiše tudi darila za slovenske spise. Da slovenski pisatelji ne ostanejo za nemškimi v tem plemenitem tekmovanju, o tem smo uverjeni. O tem imamo v našej plodonosnej literaturi zadnje čase dosta lepih dokazov.

A. S.

Ples.

(Konec.)

Naj nas pa ne prištevajo posebnem in čudakom, ako pridigujemo proti plesu. Niti ne bi bili radi smatrani za kuhane in pečene klerikalce, kar se nam pa lahko zgodi, kajti dobro vemo, da denašnji tako imenovani „moderni svet“ goji nekako nasprotstvo proti vsim onim besedam, ki se končujejo na „izem.“*) Klerikalizem je tudi enaka beseda — tedaj strašilo posvetnjakom.

Ni nam treba pa biti takim, da pridigujemo p r o t i plesu. Ples je sicer vkeričena navada ter ena najobičajnejših in najbolj priljubljenih zabav mlade krvi. To smo uže spoznali v začetku tega spisa. Naša vojna ni pa naperjena proti plesu samemu na sebi, ampak proti onim zloglasnim javnim plesom pod milim nebom ali pod strašansko rjuho, ki naš narod toliko ponižujejo ter mu prouzročajo toliko duševne škode. — Ako se ozremo po naših preprostih dopisih iz raznih krajev, skoraj vsi se izražajo neugodno proti tem plesom, skoraj vsi grajajo občinske oblasti, ker jih trpé ter so na tak način neposredno krive brezštevilnim hudodelstvom, nebrojnim boleznim in velikemu številu preranih smrti.

Vox populi, vox Dei! — Smelo rečemo o teh glasih iz naroda, da so tudi glas božji, ki izrečno trija, da se odpravi ta starodavna škodonosna navada. Narod, zrelejši in umnejši narod tirja, da se zavzre ta navada — delajmo tedaj na vse kriplje v to, da se enkrat stori konec temu lajsanju po pesku, ki nas tako ponižuje ter nam jemlje ugled pri drugih narodnostih! Postopajmo energično — in odločno združivši se v mislih in tirjatvah in brez dvombe bode morala propasti!

*) Materijalizem, egoizem in še več tacih besed pa so vendar le izjema. (Uredn.)

Ako se pa kje kaj vzame, na onem mestu odnesene stvari manjka. Enako je tudi s takozvanimi javnimi plesi ali somnji. Mi ne tirjamo odprave plesa, tirjamo pač, da se vsaj uže stori konec u z r o k u tolikim hudodelstvom, pobjem, nakopanim boleznim, preranim smrtim itd. namreč — javnim plesom, ki se navadno po letu saujejo ter dobiček prinašajo zgolj krmarjem in osnovateljem, občinam so pa v nečas in škodo.

„Klin s klinom“ — po tej prisloviči se bodedo ravnali tudi mi, svetujoč nadomestno zabavo. — Ples naj se ne odpravi — ker je njegova odprava nemogoča — a po letu naj se pod milim nebom ali prav za prav v strašanskem prahu in pod razgreto velikansko rjuho plesov ne trpi. Zadosti je, da se v vsakej soseski ali občini priredi nekoliko plesov v jeseni, po zimi ali spomladi in to v prostorih čitalnice ali prekoristnega bralnega društva, ki ne bi smelo v nobenej večjej vasi manjkati. Ples pa naj se smatra vedno bolj postranskim zabavam, ki naj se priredé po drugej plemenitnejšij zabavi. namreč po predstavi kake igre ali po koncertu.

Koliko koristi bi od tod prihajalo narodu samemu! koliko bi se s tem narodna zavest okrepila in razvila! U t i l e dulci — menjajmo koristno zabavnim. Onim, za koje je ples največja zabava, osobito vročekrvnej našej mladini, bi po tem takem prvi del veselice bil koristen in šestokrat zajedno tudi zabaven; zrelejši ljudje bi pa v prvem delu nahajali svoje veselje in zabavo, pri drugem se pa veselili gledajoč svojo deco rajati in se radostiti. Take veselice bi morale združevati pravo korist z radostjo. Čitalnica ne sme po našem menjenju posnemati velikomestnih gledališč. V skromnem vaškem stanovanju nastavljena, naj bi gledala bolj na domač lokalni okus ter prirejala veselice, ki so temu okusu bolj dopadljive. Domači diletantje, izbrani in bolj omikani vaški mladeniči in dekleta naj bi gledali na to, da svojim soobčanom pripravijo kaj za smeh in ob enem zanimljivega; vaški učitelj, ki naj bi bil zajedno tudi diletant in aranžer, naj bi skrbel za primeren govor o kakej koristnej zadevi. In kaj bi pač bilo, ako bi se tudi vaški duhovni pastir vdeležil aktivno tega občnega veselja ter tudi sam spregovoril umno besedo na srce svojih v veselju zbranih ovčič?

S tem bi si on menda ne nakopal očitanja, da je i on postal diletant in glediščni igralec! saj bi take veselice bile najnedolžniše na svetu ter bi bile župljanom tudi v duševno korist!

Razlika mika — beseda izrečena na dveh različnih mestih, ima lahko dva po-

sebna pomena in nejednak vpliv na srca poslušalcev. Beseda, ki bi jo duhovni pastir izrekel sredi občnega veselja, morda bi na ušesa poslušalcev tako ugodno donela ter se prijala njih srca, kakor ona, koje on izgovori srditem glasom na cerkvene leci!

Utopije! vse to pa, kar bi se sicer lahko izvršilo, zdi se nam po daljšem pomisleku gola utopija.

Minoli so časi Abrahamovi, v kojih je preprostost bila v svojem procvitanju in mi životarimo v XIX. razsvetljenem, kritičnem veku, v kojem se povišujo zgolj finost, elegantnost in druge tem slične — nečednosti. Ni se tedaj bati ter pri denašnej brezkrbnosti niti upati, da bi se kaj takega izvršilo, čeprav bi bilo to želeti in narodu v veliko korist.

Duhovnik bi moral biti prostemu kmetu pravi oče ter ga podučevati ne le v cerkvi, temuč tudi v praktičnem življenju.

Sploh pa, da se zopet k plesu povrnemo, ni ples sam na sebi nič napačnega niti zavržljivega. Nekoji ga smatrajo celo za koristno telovadno vajo, kar tudi je, ako se meje dostojnosti ne presežejo. Na vsak način pa ni opravičljiv javni ples ali somenij, kajti ono skakanje po tleh s peskom kritih, v najhujšij vročini, ne more zdravju biti koristno, ampak čestokrat mu daje zadnji udarec.

Gledal sem nedavno v tržaškej okolici neko teh plesišč ter opazoval natančneje pri tej priliki navade našega ljudstva. Do polovice plesu odločenih ur, namreč do šeste, plesalo se je ne da bi se bilo kaj nenavadnega pripetilo. Po šestej, pridere na plesni prostor kopica pijanih kmetskih fantov ter tu — pum! — jeli so se udrihati in tepsti, ne vem iz kakoga uzroka. Godci zatrobijo in plesni šunder se zopet začne; dekleta in ostali fantje se primejo ter jamejo plesati, — oni pijančki se pa še vedno tepejo. Ker so jim na plesu nadlego delali, odpravili so jih siloma. Konec je bil ta, da je jeden pijancev vdobil znatno rano na glavi, drugi pa imel telo črno vsled dobljenih udarov.

To je bil, kakor so mi trdili, tepež samo za smeh; ako bi se bili fantje za dobro prijeli, ne bilo bi tepežu konec, dokler ne bi kdo na mestu mrtev ali vsaj težko ranjen ostal. Fantje kažejo v takih prilikah svoje „junaštvo“; osobito se odlikujejo mladeniči iz one vasi, v kojoj se je ples priredil.

Pretepi in poboji izhajajo po tem takem iz prav ničevnega razloga. Majhna besedica, neradovoljno izrečena od pijanega bratca, čestokrat je uzrok smrti! Gotovo je, da narod, ki take barbarične veselice v svojej sredini dopušča,

dobrem drugem spolu; o krutem Turku navaja popis Amicisov, kateri jih je očrtal, kakor da bi bil mej njimi rojen in vzgojen; govori o Grku, kojega zove „silnu varalicu“; pripoveduje o bogatih bankirih Armencih, katerih nekoliko je tudi najubožnišij težakov. Predstavlja nam pridnega Bolgara, kot trgovca, vrtnarja in mlekarja, brozi teh moral bi Carigranski leni Turek glad trpeti. Tudi Hrvatov je po Carigradu veliko, ki so ali po privatnih službah ali tam poročeni trgovci. Pisatelj nam jako lepo riše tudi jako dobrega, pogumnega in trpežnega turškega vojaka.

Riše nam jako krasno okolico, po katerij rastline jako bujno rasto, omenja o turškej upravi, prosveti in umetnosti, vodi nas v Atmejdani (cirkus), popisuje nam krisjane, opisuje nam vizito v Dubrovniškej obitelji, — vodi nas v Sladke vode, na Zlati rog in se slednjič poslavlja od rajskega Carigrada.

To je knjiga čitanja — večkratnega premišljenega čitanja vredna.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Matica Hrvatska.

•Spoznavajmo se. združujmo se!.

(Dalje.)

Druga knjiga slove: „Adolfo Veber. Put u Carigrad. Sa 40 slika i tlorisom Carigrada. 80 str. 239. Knjižarna cena 1 gl. 50 kr. V tej knjigi, katera je razvrščena v pet oddelkov, opisuje pisatelj kanonik Veber Adolfo daljne kraje ter nas vodi po mestih svojej in tujega sveta ter nam spričuje o lepotah in divotah božjih, o dobroti in grehoti ljudske, nas poučuje dobro posnemati in hudega se varovati.

V prvem poglavji popisuje pot preko Oseka na parobrodu po Savi in Dunavu v srbsko prestolico v Beligrad, nam predodčuje zanimive dogodke, položaj mesta, predstavlja hrvato-srbskega djaka-svečenika, popisuje veliko šolo, kazališče, kraljevsko palačo (konak) in mesto ter povratek v Zagreb. V drugem poglavji pre-

dočuje nam Zemun, srbsko gospodo, Beligrad, običaje v srbskej hiši, kako je zastonj potoval in videl Novisad. V tretjem poglavji „Podunavlje“ opisuje z jako lepo besedo svoje sopotnike, selo Baziaš, iz vode molečo visoko skalnato čer, papagaj imenovano, podrtino grada Golubac, ožino Kazan, katerej na straneh 709 m. visoke skale proti sebu štrle, spomenik „Trajanovo ploščo, s kojega se čita, da je tu rimski car Trajan prek zidanega mosta provalil Dacijo in l. 104 po Kr. vpokoril si oni nevarni narod, prikazuje nam mej silovitim skalovjem jako romantično na izlivu reke Crne ležeče mestece Orsova, ki vidi malo ur na dan solnce, potem zanimivo jako nevarno ožino „Železna vrata“, koja nemški potopisec Meyer karaktizuje tako le: Das Getöse der Wellen wird immer ärger, schliesslich warhaft betäubend“.

Predstavlja nam nadalje razna mesta ob Donavi kakor zadnje srbsko mesto Kladova, pristanišče Turn Severin, trdnjavo Kalafat in Vidin, Nikopolje, Zimnico in Sistovo.

V četrtem poglavji popisuje pot od Ruščuka do Carigrada. Tu nam predodčuje

najvažniše trgovsko mesto Ruščuk, mali Beč s to razliko, da v Ruščuku je samo 20.000 prebivalcev, od kojih je polovica Turkov, okoli 9000 kristijanov in 1200 povsod nepotrebnih židov; potem nam predodčuje Gjurjevo, rumensko trgovsko mesto; potem nas vodi s železnico do mesta Varne, koje mesto opisuje vpletajoč historijske momente dotikajoče se mesta. Vožnjo po črnem morji črta nam jako lepo ter nas poučuje o silnih lastnostih tega slovanskega morja, vede nas v svetovno znani Bospor, katerega je laški pisatelj Amicis tako natančno opisal, kakor nikedo drug. „Sbilja rajske predvorje!“ pravi pisatelj. — Iz rajskega Bospora vede nas v Galato.

V petem in zadnjem in najimenitnejšem poglavji popisuje in predodčuje nam pravi Carigrad. Spominja nas na Moslinsko vero, njih džamije, groblje, govori o derviših in turških praznikih, a ne zabi tudi Svete Sofije, na kojoj, ako Bog da i sreča junaka, bode še sijal sveti križ iz nje zvonika, kakor pred dohodom Turkov v Carigrad. Riše nam jako karakteristično prebivalstvo, govori o lepem, pobožnem in

Šeje samemu sebi spričevalo duševnega uboštva, kajti: — kaj si morejo pač misliti drugi narodi o ljudstvu, ki potrpežljivo gleda, kako se njegovi udje mesarijo in koljejo — in to jim služi v veselje in zabavo? Mutatis mutandis, nahajamo se na stališču starodavnih poganov, ki so se veselili nad mesarjenjem kristijanov v glediščih, ali na stališču sedanjih Španjcev, gledajočih boritev ljudi z divjimi biki!

Strani tedaj z javnimi plesi ali šagrami! Od njih prihaja milemu našemu narodu zgolj škoda; na njih se naša mladina kviri; tu pri Trstu so ti plesovi ognjišče, na kojem se žge kadilo — tujim navadam in tujemu jeziku; na teh plesiščih se „klafajo“ nesramne laške pesni ter kviri čisti slovenski posluh — sploh od teh plesov prihaja našemu narodu zgolj škoda; agitujmo tedaj in tirjajmo, da se odpravijo!

Zajedno pa naj bodo naše delovanje in skrb obrnjena v to, da se ti plesovi nadomestijo z drugimi koristnejšimi vesellicami, ki bi se morale prirejati v prostorih vaše čitalnice ali bralnega društva. Našemu narodu pomanjkuje dalje praktične omike, ki se dobiva iz knjig in časopisov; za majhen mesečni znesek lahko podaje tako bralno društvo svojim udom dosti duševne hrane. Sploh naj bi bila bralna društva narodu prave učilnice in vzgojiteljice — delujmo tedaj na to, da se jih kolikor mogoče ustanovi! —

Mi smo izrazili svoje ponižno mnenje o javnih plesovih; veljakom našim in vpljivim možem pa priporočamo, da se krepko poprimajo dela ter grdi običaj v narodu zatré.

Seja političnega društva „Edinosti“.

V nedeljo 7. avgusta 1887 imel je odbor polit. društva „Edinost“ sejo v prostorih delalskega podp. društva, da se posvetuje I. o resoluciji na vis. c. kr. ministerstvo pravosodja v Beču, radi rabe Slovanščine v zemljišnih knjigah; II. o založnici, koja bi se imela ustanoviti na temelju založne delalsk. podp. društva; III. o rekurzu proti odloku mestnega magistrata in c. kr. deželnega namestništva, glede slovenskih šol v Trstu.

V navzočnosti zadostnega števila odbornikov otvoril g. predsednik Iv. Nabergoj sejo z primernim nagovorom in povdarja ozirom na prvo točko dnevnega reda važnost, da se v kljub krikom in naporu nam sovražnih Lahonov in raznim utokom odvetniške in trgovske zbornice, družbe tržaških inženirjev, odpošlje resolucija na vis. ministerstvo pravosodja radi tega, ker je imenovano vis. ministerstvo odredilo, da se imajo spisi v zemljiške knjige na Primorskem tudi v Slovanščini in Hrvaščini vršiti.

Na to predlaga g. prof. Mandić resolucijo, koje zadržaj je, da se vis. ministerstvu natanko razložo žalosten položaj primorskih Slovanov ter dokazuje, da se izključuje slovenski jezik iz šole in uradnih (posebno sodnijskih) in kako se širi italijanščina na škodo domačinom Slovanom, kateri se morajo na domačih svojih tleh posluževati tolmačev, ako se hočejo sporazumeti s dotičnimi uradniki. Povdarja nadalje, da je provzročila grozen šum naredba vis. c. kr. vlade, koja določuje, da se imajo sprejemati in reševati vsi podneski v zemljiške zadevi v istem jeziku, v katerem so pisani. Dasiravno se tej odloki gori imenovana zbornica in društvo jako protivita, ker želita, da vlada prizna samo italijanski jezik, vendar je ministerstvo imelo obzir na §. 19. drž. tem. postave tudi za nas primorske Slovence ter želimo, da nam se tudi v bodoče ne kratijo naše pravice. — Zatem prečita gosp. govornik resolucijo, koje zadržaj je zbor enoglasno sprejel z dostavko, da se ima ministerstvu odposlati v slovenskem proizvodu. (Radi pomanjkanja prostora iste danes ne moremo objaviti; prinesemo jo pa v prihodnjem broju. Ur.)

Na to se je prešlo na drugo točko dnevnega reda in sicer na zadevo gledé založnice, ki se ima ustanoviti za Trst in okolico. Gosp. M. Mandić izjavi, da ga je odbor del. podp. društva naprosil, da bi prašanje o ustanovitvi založne v Trstu spomenil v političnem društvu in priporočil temu društvu, da bi se vsaj uže ta važna zadeva rešila. Na to dokazuje gosp. predsednik, kako važan korak bi bil storjen s tem podjetjem, koje bi koristilo v narodnem in materijalnem obziru. Take zavode imamo skoro po vseh pokrajinah

in tudi v Trstu se nahajata dva enaka, ali žalibože sta v tujih rokah in dobiček, kojega prinaša tema tudi naše ljudstvo, porablja se o volitvah le v našo škodo. Na kako gmotno stanje dospje lahko založnica, pričajo nam one na Českem, ki imajo sedaj na milijone premoženja, p. tem na Štajerskem i. dr. — Glavni smoter tacih zavodov pa je, da se malemu posestniku, rokodelcu in obrtniku v eventualnih zadregah pomore, ob enem pa tudi izvršuje hranilnični posel. Tak zavod ima pred hranilnico to prednost, da uloge delalca pridejo zopet njegovemu sodružniku v prid, mej tem ko se fond hranilnic le na zemljišča in popularne dolgove naslanja.

Nikjer ne bi bilo ložje ustanoviti take založnice, kakor baš tu. Po vsej okolici so posestniki in drugi, ki bi pristopili z majhnimi delnicami in namen bi bil kmalo dosežen. Požrtovalnosti bi bilo treba iz početka od odbora, koji bi moral brezplačno uradovati, dokler bi se zavod ne okrepečal tako, da bi mogel plačevati svojih moči.

Z veseljem pozdravljamo tedaj ponudbo del. podp. društva, koje hoče založiti v ta namen fond iz svoje blagajne.

Gosp. Živic na to omeni, da je bil v to svrhu uže lansko leto v Čitalnici shod, ter da se je odbor za to uže takrat izvolil in da so tudi pravila uže sestavljena. Naj se tedaj dopolni uže izvoljeni odbor z dvema članoma delalskega društva in ta odbor naj pregleda pravila.

Gospod predsednik doda, naj se odbor skliče na 21. t. m. ob 10 uri zjutraj v delalsko podp. društvo za prečitavanje pravil in ustanovitev te „založne“ ter da se povabijo tudi zastopniki iz okolice. Kot take se predlagajo: gg. Stef. Nadišek, Iv. M. Kljun, Iv. Nabergoj, Jos. Požar, Iv. Martelanc in Jak. Ferluga.

Ko je po glasovanju odbor enoglasno izrazil svoje odobrenje, naznani g. predsednik tretjo točko dnevnega reda.

Izvestitelj g. M. Mandić prečita temeljito obrazložen rekurs na ministerstvo za uk in bogočastje, proti odloku c. kr. namestništva kakor deželne šolske oblasti, z kojim se odbija utok pol. društva „Edinost“ od dne 29. decembra 1884 proti zaključku mestnega starešinstva od dne 10. decembra 1884, vsled katerega je mestno starešinstvo prešlo na dnevni red preko prošnje 1429 slovenskih družinskih očetov za ustanovljenje slovenskih ljudskih šol v mestu Trstu. Ko je g. izvestitelj rekurs še enkrat raztolmačil in odboru priporočil, bil je isti enoglasno sprejet.

Konečno naznani gosp. predsednik, da se je denarničar g. Žitko odpoval svojemu poslu na kar se je izvolilo gosp. Ant. Škabarja njegovim namestnikom.

Seja je bila končana ob 12. uri.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar je prišel 6. t. m. popoldne od dveh v Gostinjske toplice ter se takoj napotil v kopelišni grad, da pozdravi nemškega cesarja; oba vladarja sta si podala roke in srčno se objela. Ob štiri popoldne je bil dvorni obed pri nemškem cesarju na čast našega cesarja, potem pa sta se vladarja skupaj peljala na sprehod. Zvečer je bila krasna svečava.

Drugi dan opoldne je prišel naš cesar v kopališni grad, da se poslovi od nemškega cesarja, ostal je pri njem polu ure, potem pa se odpeljal iz Gostinjskih topli. Da ga je ljudstvo povsod navdušeno pozdravljalo, to se umeje samo ob sebi. Sicer pa menimo, da ta shod nema posebnega političnega pomena, ker je prišel nemški cesar v avstrijske dežele, naravno je, da ga je prišel pozdravit naš cesar.

Cesar je dovolil, da se na Dunaji ustanovi osrednje vodstvo za zalogo šolskih knjig ter je bil imenovan ministerjalni svetovalec v naučnem ministerstvu Jireček pl. Samokov osrednjim vodjem.

O ukazu naučnega ministra glede odprave več srednjih šol časniki, posebno česki, še vedno jako ostro pišejo. „Narodni Listi“ pravijo, da so vsemogočni Madjari dobili to stran Litave v ministru Gautschu svojega moža, ki ni mož blede bojazni. Za zdaj morajo Čehi česke šole, katerim se z vsemi mogočimi sredstvi preti, sami vzdrževati. „Hlas Naroda“ pravi: Kdor je za tako delo sposoben, sposoben je za vse drugo; mi stojimo pred določnim nasprotnikom našega naroda, s katerim mir ni več mogoč. „Hlas Naroda“ se obrača na ministra Taaffe-ta in praša, ali je vlada solidarna

z Gautschem, od odgovora na to prašanje je odvisna bodočnost. — Vladni in poluvladni časniki pa se ne upajo z besedo prav na dan; nekako bojazljivo pišejo; nekateri trde, da vlada ni odgovorna za Gautschev ukaz in da ga bo moral sam na svoje rame vzeti. Stvar je vsekako silno važna in če ne pade Gautsch, lahko se v državnem zboru zgodi taka promemba, da se vlada ne bo mogla vzdrževati na krmilu. Čeni so se uže začeli napravljati za napad proti ministrovemu ukazu. Prvi je stopil na noge časlavski mestni svet, ki pošlje deputacijo cesarju s prošnjo, naj se Gautschev ukaz uniči; za tem se vzdignejo drugi z enako prošnjo. Da vsa stvar pride na dnevni red tudi v državnem zboru, to je gotovo; viharju, ki vstane pri tem prašanju, pač se Gautsch ne bo mogel braniti, ako svojega ukaza ne prekliče, ali vsaj zdatno ne predrugeči; moral se bo tedaj ločiti od ministerskega stola.

Vnanje dežele.

Mej Črnogoro in Turčijo se zopet utegne uneti razpor, ki lahko tudi dalje seže. Meje mej obema državama po zadnji vojni določene, vedno še niso vrejene, Črnogora se brez vspeha prizadeva, da pride v popolno posest onega ozemlja, katero jej je bilo prisojeno; turški poslanci za vredbo meje pa sede v Ipeku in čakajo ukazov iz Carigrada. Črnogorci so se uže naveličali čakanja. 10. julija se je unel krvav boj mej Črnogorci iz Vasovice in pastirji roda Klementi, prvi so zmagali, pastirje odgnali ter si pašnike, vso živino in živež zadnjih prilastili. 10. in 15. julija pa so bili še dosti hušji boji v okraju Plava in so zopet Vasovičani rod Ruhovo zgrabili in zmagali. Prvi so pri tej priliki uplenili 600 glav živine. Vsled tega zbira Turčija vojsko na meji in zbrali so se tudi glavarji vseh rodov v Ipeku, Djakovi in Gusinji, da sklenejo skupen maševalni napad na Črnogoro. A tudi Črnogora je opazna, zbrala je dovolj močno vojsko na albanskej meji.

Srbski kralj se je napotil v toplice Tatra-Füred, kder ostane 4 do 5 tednov; vladal bode mej tem ministerski svet.

Bolgarsko prašanje je uže jako dolgočasno; imamo zopet polno nasprotno poročil. Iz Berolina se poroča, da je koburški vojvoda konečno sklenol, da princu Ferdinandu ne dovoli, da bi sedel na bolgarski prestol; bolgarska vlada pa trdi, da je princ uže imenoval svoje dvornike i da se k malu napoti v Bolgarijo. V malo dneh mora to na čistem biti.

Nemški cesar je za jubilej poslal papežu darilo z jako prijaznim pismom, v katerem pravi, da je lepo za cesarja in papeža, da sta v starih dneh sklenola verski mir. Papež je odgovoril z lastno-ročnim pismom, v katerem se cesarju živo zahvaljuje in pravi, da so cesarjeva čutila tudi njegova.

Iz Rima se 7. t. m. poroča, da kralj ni sprejel odstopa ministrov ter na predlog ministerskega sveta imenoval Crispija ministrom notranjih in začasno tudi zunanjih zadev.

Po zadnji rusko-angleški pogodbi se je ruska meja pomaknola za 11 $\frac{1}{2}$ milj proti Heratu; Rusija je dobila 55 štirjaskih milj ozemlja več, nego Avganska. To ozemlje je lepa ravnina z dobrimi pašniki, prebivalci so Turkmeni, sorodniki in prijatelji onih, ki prebivajo dalje na Avganskem proti Herati; oni so izvrstni vojniki konjiki, Avganska pridobitev je gorata i maloplodna zemlja.

DOPISI.

Bazovica, 30. julija. Draga „Edinost“, dovoli mi prostorček, na kojem naj tudi jaz potožim svoje gorje o prebitkeji zgubi našega prvoboritelja in vodje primorskih, posebno pa nas tržaško-okoličanskih Slovencev, gospoda Viktorja Dolenca.

Tužna vest mi je pretresla živce, ko sem slišal besedo: Viktor Dolenc je umrl. — S prva se mi je zdela novica nekoliko neverjetna, ali vse jedno sem si mislil, da nesreča in nemila smrt, posebno pri našem, uže tako tlačnem narodu, nema usmiljenja. K malu za tem mi prinese oseba list s črnim obrobom; razvijem ga — in glej! — čitam: — Viktor Dolenc danes ob 1/2 dveh, v Gospodu zaspal. Z solznimi očmi in potrjim srcem sem vzdahnel: In zdaj še Ti, vodja naš! Oj ubogi naš vedno tlačeni narod! Tebi je sreča nemila; prebil si uže mnogo britkih ur in težav. Tlačijo Te vže tako vsi Tebi nasprotni narodi, in še celo ti, nemila in neprezanesljiva smrt nas, žali Bog! prepo-

gostoma tlačiš. Pobrala si nam prvaka in prvoboritelja ter zrušila steber, na kojega se je naš slovenski narod, posebno pa mi primorski, tržaški in okoličanski Slovenci opirali, ter nanj stavili vse svoje zaupanje. Koliko zaupanja je imel pokojni pri nas okoličanskih Slovenceh, videlo se je uže večkrat, posebno pa o priliki zadnjih volitev v državni zbor. Mi okoličanski Slovenci se bodemo vedno spominjali marljivega in neustrašivega delovanja pokojnega V. Dolenca o priliki zadnje volitve v državni zbor, koje prvoboritelj, luč naroda, in duša zmage je bil sedaj pokojni Viktor Dolenc. On je na vse mogoče načine ljudstvo navduševal, ter mu živo risal sedanje misli in bodočo delovanje zagrizlega slovenozorca. Delal je s peresom, katere spise je naše ljudstvo z radostjo čitalo in mnogo njegovih naukov si zapomnilo ter tudi spolnjevalo.

Tudi z besedo je pokojni mnogo našemu prirostemu slovenskemu ljudstvu koristil, ker njegovi govori so bili razumljivi in polni navdušenja, koje naš narod vedno v spominu ohrani, in vprav na tem polju ga bodemo mi tržaško-okoličanski Slovenci mnogo, mnogo pogrešali. Sploh ostane nam Dolencevo delovanje v vednem spominu, njega zasluge pa bodo nezveljive.

Narod moj! plakaj za prerano umrlim svojim prvoboriteljem, toči grenke solze, ker zgubil si moža, kojega smrt bodeš na raznih mestih pogrešal in čutil.

Dragi Viktor! Ti si umrl, ali umrl nisi nam! — dela Tvoja so živa, in Tvoj duh bode delal med nami, dokler bode živel slovenski naš narod. Ti, naš prvoboritelj počivaš in nočeš naših solz, žalovanja in joka, ampak želiš, da mi pričeto delo nadaljujemo ter postanemo tvoji nastopniki.

Bratje okoličani! ako vemo ceniti zasluge neutrudnega prvoboritelja, moža, koji je žrtvoval svoje življenje in imenje nam na korist, pomagajmo narodu, da mu postavi krasen nagrobni spominek, ki bode na skrajnej meji Slovenstva kazal in pričal, domačinu, tuju in bodočemu potomstvu, kdo tukaj počiva.

Zatorej, okoličani in vi odbori! Naša sveta dolžnost je, da skazemo vrlemu našemu prerano umrlemu, za vse Slovenstvo velezaslužnemu gospodu Viktorju Dolencu zadnjo čast s tem, da nabiramo vsak mej svojimi domačimi narodnjaki zneske in potem skupno svoto odpošljemo blagajniku G. A. Trudnu v Trst. Vem, da vsak še tako majhen darek dobro pride in bo hvaležno sprejet. — Tedaj, narod slovenski, pozivljam Te, stori svojo sveto dolžnost in pokaži očitno zagrizlemu nasprotniku, kako veš ceniti zasluge svojega naroda vodje in prvoboritelja, kojemu nastopnika teško dočakaš.

Dragi Viktor! Ti nas opazuješ sedaj iz višine, v katere si nam bil nenadno vzlet, zapustivši nas, da nadaljujemo po Tebi započeto delo. Tvoja smrt je za nas tržaško-okoličanske Slovence najhujša nesreča, ostali smo osiročeni, manjka nam očeta in voditelja! Ni Te več med nami, dragi Viktor! krije Te hladna zemlja, ki ne vrača več, kar je objela pod svoje krilo.

Bil si nam zvezda, ki si nam oznanjal veselejšo prihodnost na obalih sinje Adrije. Utonila si, zamam ozira se naše solzno oko po Tebi. Kaj si Ti nam bil, opazovali bodemo še le zdaj, ko Te ni, in ne bode več med nami.

S potrjim srcem sklepam ta prežalosten dopis, in s tožnim glasom se v duhu poslavljam na veke od Tebe, Viktor Dolenc. Z Bogom! vrli naš prvoboritelj, delovanje Tvoje ostane nezvenljivo in nam nepozabljivo.

Slava Tvojemu spominu!

Za vso skrb, terpenje milo,
Povrne naj Ti Bog obilo!
Spavaj, blago srce, sladko;
Večna luč naj sveti Ti.

Žaluj očee Slave sin.

Ricmanje, 4. avg. [Izv. dopis]. — Dne 3. avg. se je slovesno obhajala obletnica po pokojnem velezasl. g. Ivanu Svetu. Opravljale so se najprvo zadušnice (bilje), katerih se je udeležilo več č. duhovnikov. Peto sv. mašo je služil preč. g. kanonik Juraj Jan, dekan Dolinski z asistenco in ob enem sta še maševala 2 duhovnika na stranskima altarjema. Postavljen je bil v sredi prostorne cerkve sv. Jožefa nena-vaden, veličasten, visok mrtvaški oder, bogato obložen z svečavo; ni manjkalo na vrhunci onih stvari, koje verno ljudstvo spominjajo, da zadušnice veljajo rajncemu duhovniku.

Po sv. maši se napotimo č. duhovščina, mnogo zbranega ljudstva i šolska

mladina obhodno na pokopališče, obstopimo gomilo pokojnika ter ganljivo smo mu zapeli „libero“, a milo se ozirali na grobnice spominke, kojega so mu postavili součenci i prijatelji. Čast i slava g. kanoniku J. Janu; on velja kot „spiritus movens“ o napravi spomenika, koji ima napis: „Tu počiva č. g. Janez Svet, duhovnik, rojen v Višnjigori 1. febr. 1827., v mašnika posvečen 24. sept. 1853. zamrl v Ricmanjih 2. avg. 1886. Kot dober pastir, tolažec na koleri bolne, dobil je sam smrt. Gospod, daj mu večni mir in večna luč naj mu sveti.“

Dostojno i prav je, da se spominjamo pokojnika, vsaj je bil narodnjak, mil tolažnik bolnikom, delaven, vstrajen dušni pastir, služboval je v težavnih krajih: v Predloki, Laniščah, Žeminu, Dolini, Podgorju, Klancu in slednjič v Ricmanjih, kjer je leta 1886. o slučaju okužljive bolezni (kolere, za katero je zamrlo v 40 dneh 34 oseb) tolažec bolnike sam nalezel enako bolezen, ter kot žrtva kolere dne 2. avg. srečno zaspal v Gospodu.

Skazali so se Ricmanci o priliki stavljenja spomenika s tem, da so sznazili rado-voljnim srcem dozdej nekako zanemarjeno pokopališče, postavili spominke stare, — če tudi borne — v red, in vsekali stezo ravno po sredini pokopališča, odstranili vse nepristno. Pokazali so javno, da ne živimo več v času teme, nego v času svitlobe i napredka. Da le tudi kmalo, kmalo spoznajo še neodnosno potrebo, razširiti svoje pretesno pokopališče. Bog daj, da ono razširjenje se ne vrši samo z jezikom, nego resnično s delom!

Suša je razdjala Bržanijo, ne bude ne fižola, ne koruze, ne otave, še za vodo nam je trda. Ako se ne usmili nas Bog v kratkem, še ovo leto zgubi bogato obdarovana trta svoj sad.

Ricmanski.

Iz Ajdovščine, 3. avgusta 1887. — Čudom čitam a prečuditi se ne morem smelosti poročevalca v zadnji „Soči“ št. 31. Dopis govori o zadnjih občinskih sejah, v katerih se je sklenilo, da se gosp. župniku napravi novo poslopje. Nadalje stoji tu, da sta se proti temu sklepu hudo upirala „naš žid“ in „z njim nek kristijan“. Ob jednem opozarja g. dopisnik volilce na ta dogodek, da se bodo vedeli vesti pri prihodnjih občinskih volitvah — vsaj imate dosti možakov, ki imajo srce i glavo na pravem mestu itd.

Ne oporekam, trebalo je novega, to je večjega stanovanja g. župniku. To so tudi naši g. odborniki vedeli in zato prošnjo ugodno rešili. Da se ni predlog za te naredbo soglasno sprejel, pripisovati je le temu, da nekateri g. odborniki bolje spoznavajo in uvidajo žalostno stanje in ubožne razmere svojih občanov. Sploh pa bi morale biti odborove seje tajne; zato toliko manj odpuščam dopisniku, ki je toliko nesramen, da moža javno po listih zasramuje in njemu, ki uže okoli 30 let tako požrtvalno in nesebično deluje v odboru za blagost občine, očita — židovstvo! — Kdo ne pozna gosp. Bolaffio-ta, na katerega smo vsi ponosni, pred katerim se bodisi domačin, bodisi okoličan se spoštljivostjo odkriva, za katerega nas vsaka občina lahko zavida? Le vprašajte uboge bolnike po Ajdovščini, kdo jim donša hrane i vina; kdo jim pravi, „naš žid“ ali naš židovski kristijan — poročevalec: „le pridite k meni, kedar česar potrebujete.“

Očitati pa moram g. poročevalcu, da je bil ali slabo poučen ali pa da ni resnicoljuben, kajti ako je bil pri seji prisoten videl bi bil, da ni bil proti sklepu „naš žid“, kateri kot voditelj seje ni mogel ni za, ni proti glasovati, marveč da je bilo več gospodov — v poročevalčevem jeziku izraženo — kristijanov, kateri uvidajo, kako neusmiljeno bodo tlačili občane uže tako ogromni, občinski davki.

Tudi jaz sklepam svoj dopis s željo, da bi bili občani bolj previdni pri prihodnjih volitvah in izbrali si v odbor može, ki jim je na srci blagost i prid občine, ne pa grda sebičnost in lastna mogočnost. Uverjen, da bomo gosp. Bolaffio-ta še videli v odboru, kličem mu: Bog nam ga ohrani mnoga leta v prid i blagost občine.

Iz Tomaja, 7. avgusta. — V tvojem listu, draga mi Edinost, vedno se kaj čita iz naše občine, toda le redko kaj ozbiljnega; in zato bi človek mislil, da smo Tomajci zares tako slabi ljudje na svetu, kar pa ni istina. Čital sem, kako g. dopisnik opisuje letino, dalje somenj dan sv. Petra i Pavla, dalje hvali fante, da so bili mirni pred ruvanjem in pretepom ter da so se pred leti trte iz hudobnega namena porezale; pred meseci si čital, kako je nek

g. dopisnik pod imenom „židovec“ skoval neresnično snov proti poštemu prejšnjemu g. županu, kateri je pravi uxor, naj si bode v družinskih razmerah ali pa med svojimi sovaščani. Mar misli g. dopisnik, da fantje se ne znajo vesti dostojno, naj si bode v kakoršnih koli razmerah, ko se še celo izrazuje, da g. žandarmi niso imeli posla z njimi. Zares čudno, g. dopisnik nam v spomin stavi, kako je hudobna roka nedolžno trto porezala, ko smo že vsi o tem pozabili, in stvar je že ostarela, res da bi mogel tak človek najostrejši sodbi pripasti; ali da se take stvari po novinah javljajo, to ni nam Tomajcem v čast.

Če natanko čitaš dopis iz Tomaja v št. 57, spoznaš odmah, kako g. dopisnik tuhta o javnem plesu; menim da slehernemu človeku bi bila dolžnost, grajati javni ples, pri katerem se povzročujejo hudobije vsake vrste, katerih nam je na okrog žali Bog mnogo v svarilo, naj se premisli, koliko dobička ali zgube prinašajo ti pogubljivi javni plesi. Ni čuda, če možiček z rudečo kapico in z listkom v roki trka na duri in tirja cesarske davke, fant pa plešo, pije, prepeva kakor bi vse njegovo bilo; med tem ko doma prava mizerija vlada, premoženje se s tem mrvi, gospodarstvo se krha, dokler se vse popolnoma ne poruši.

Toraj, dragi g. dopisnik, na srce Vam polagam dopis iz goriške okolice od dne 18. t. m. v 62. št. Edinosti, ravnajte se po njem in gotovo se ne zmotite, kajti v njem so izvrstni poduki, če se jih vestno držite, gotovo Vam obilen sad obrodé. Premislite, ali ni res? Potem pa si lahko na persa potrkate in recite: „mea culpa“.

Če pa hočete javen ples zagovarjati, gotovo nikomur ali vsaj pametnemu človeku ne ugodite. Spodbujati treba mladino k narodnemu zavedanju, priporočati osnovo kakega društva, raztolmačiti in razložiti pomen in korist; ali žali Bog, da je volja mlačna.

Janko.

Domače vesti.

Program slavnosti na čast bratom Čehom dne 12. 13. in 14. t. m.

12. avgusta. Pozdrav pri prihodu v Trst na kolodvoru ob 7 uri zvečer. Mile goste sprejme slavnostni odbor. — Na kolodvoru se bodo tudi naznanila gostom stanovanja. — Ako se prigodi kaka pomota, prosimo gospode potovalce, da se obrne na „Slovansko čitalnico“ (Monte verde), kjer bo cel čas odbor navzoč.

Zatim, ko so se gospodje potniki nastanili, naj blagoizvole priti po 8. uri v „Slovansko čitalnico“, (Monte verde), Corso št. 45, kjer je prevzel restavracijo poznati rodoljub g. Volpich, restavrater plzenske pivarne. —

13. avgusta. Za zajuterk priporočajo se sledeče kavarne: Via Caserma: „Cafè Commercio“. Piazza Grande: Cafè Specchi, Cafè Municipio, Cafè Orientale, Cafè Flora. Corso: Cafè al Corso. Piazza Teatro. Tergesteo: „Cafè Tergesteo“.

Ob 8. zjutraj z omnibusi Tramwayevim do „Campo Marzo“, potem skozi drevored pri Sv. Andreju v Lloydov arzenal. — Pogled arzenala in zatim zopet po Tramway-u nazaj v „Slovansko čitalnico“, kjer bode ob 1. uri skupni obed po 1. gl. za osebo. (Brez pijače). —

Popoldne ogledovanje mesta. Priporočamo posebno sledeče: Cerkev Sv. Antona novega, stolno cerkev pri Sv. Justu, srbsko cerkev Sv. Spiridion; nadalje muzej Rivoltella, Boschetto, Giardino pubblico, Corso, Bagni Excelsior in Spiaggia St. Bortolo.

Zvečer ob 8½ koncert vojaške godbe na vrtu „Slovanske čitalnice.“ Večerja po 50 nč. za osebo.

14. avgusta. Ob 9. uri zjutraj izlet v Miramare z Lloydovim parnikom „Lucifer“. — Vkranje na „Molo S. Carlo.“ Povrne se ob 11. uri. — Ob 1. uri obed v Slovanske čitalnici. —

Popoldne izlet v Boschetto in sv. Ivan. Povratek v čitalnico ob 8 uri. Odpotovanje gostov v Benetke ob 10. uri zvečer. Vkranje „Molo S. Carlo“, parobrod „Lucifer“.

Vsim gospodom gostom priporočamo najtoplje restavracijo gosp. Volpicha, voditelja plzenske pivarne, kjer bodo gotovo izvrstno postreženi. — Nadalje opozorujemo, da odplovi vsako uro parnik v kopalnišče „Excelsior“ v Barkovljah (St. Bortolo) ob obali „Pescheria vecchia“ (Palazzo Lloyd). Konečno prosimo mile naše goste, da se izvole strogo ravnati po temu programu, da se hrani red.

Primorski Slovenci! Prosimo uljudno, da se vsi rodoljubi in sploh prijatelji na-

šega naroda v Trstu in okolici snidejo v petek 12. t. m. ob 7. uri zvečer na tržaskem kolodvoru, da dočekajo mile naše goste iz Česke, ter da jim sploh store kolikor močé uslug med časom boravka istih v našem mestu.

Program slavnosti prinašamo na drugem mestu, tu samo dodajemo iskreno željo, da bi vsaj v tem času slovanska naša inteligencija zahajala v obilnem številu v „Slovansko čitalnico“, ter da bode našim bratom povse pri roki.

Ravno tako vrli naši pevci ne smejo izostati v petek in v soboto zvečer, kajti dokazati moramo tudi mi, da smo Slovani ob Adriji živega zanimanja vredni, koje gojé za nas severni naši bratje. Dokazimo Primorci, da vémo tudi mi, kaj je slovanska vzajemnost!

Odbornike za sprejem Čehov v Trstu pa prosimo, da pridejo v petek točno ob 6½ uri p. p. na kolodvor, kjer dobó vsak odbornik zapisnik, sé kojim se mu izroči 10 gostov, da jih odpelje na zasebna stanovanja. — Še enkrat opozorujemo naše prijatelje, da ne pozabe na čitalnico, kjer naj se v obilnem številu znajdejo te dni opoldne in zvečer, posebno pa v nedeljo pri glavnem obedu.

Imenovanje. Višji gozdarski inženir na Dunaji Josip Svoboda je bil imenovan gozdarnjem pri gozdarskem vodstvu v Gorici.

Venčanje. Naš rojak, g. profesor dr. Dragotin Glaser, sloveči indolog, poročil se bode meseca septembra z gospodično Teklo pl. Dabrovsko-Junoszo v Olumucu.

Petindvajsetletnico duhovnega pastirovanja bodo letos 17. in 18. avgusta tega leta praznovali sledeči čč. gospodje: Martin Derčar, župnik v Preski; Ant. Golobič, župnik v Cerkljah; Feliks Knific, beneficijar v Vipavi; Mihael Lazar, vpo-kojen profesor; Anton Ponikvar, župnik v Knežaku; Josip Razboršek, dekan na Bledu; Franc Romé, župnik v Čemšeniku; P. Emanuel Topolnik, frančiškan; Josip Vidmar, župnik v Žirih, in Tomo Zupan, c. kr. profesor in vodja v Alojzijeviščih.

Nadzorniki delalskega podpornega društva imeli so dne 7. t. m. prvo svojo sejo po smrti pokojnega predsednika g. Dolence. Dokazali so dejansko, kako so ljubili pokojnika, kajti sklenili so nabirati dobrovoljne prispeške za spomenik mej članovi in nabrali mej seboj takoj iznos f. 7.20. — Za ta dar izrekamo jim srčno zahvalo in smo trdo prepričani, da bodo tudi ostali članovi ravnali po izgledu društvenih nadzornikov.

Sprejem Čehov na slovenskih tleh bil je uprav sijajen. Ljubljanska deputacija pričevala je goste v Trbižu in jih srčno pozdravila. — Cela Gorenjska stran je dokazala svoje simpatije do milih nam gostov, kajti povsodi so pokali možnarji, vihrale narodne trobojnice in na vsakej postaji je gremelo iz sto in sto grlov navdušeno: „Živio“ in „Slava“, kojim so bratje naši odgovarjali sé burnimi „Vyborné!“ V Ljubljani bil je sprejem velikansk. Mesto je divno okrašeno, povsodi vihrajo narodne zastave, občinstvo je navdušeno. — Prvi koncert v čitalnici ljubljanskej na čast gostom je bil nekaj posebnega. — Vrli Čehi so iznenadeni, kajti ta čega sprejema niso niti pričakovali. — V Postojni se tudi delajo velikanske priprave v sprejem Čehov, koji pridejo 12. t. m. obiskat divno postojnsko vilenico.

Prvi bataljon primorsko-kranjskega pešnega polka, Milan I. kralj srbski, zapustil je danes dopoludne Trst po štirlotnem tukajšnjem bivanju ter se premetil v Gorico. Na njegovo mesto pride četrti bataljon istega polka.

Tržaške novosti: Samomor. 78letni oberstlajtnant v pokoju Filip Vertove, rodom iz Vipave, ustrelil se je v nedeljo zvečer v občinskem vrtu. Morilno orožje bil je nabil z vodo, koja mu je glavo na grozovit način raznesla. — Stanoval je pri gospej M. Zenari v ulici delle Acque št. 9, koja je izjavila, da je bil nesrečniku povod samomoru neka neozdravljiva bolezen.

Nesreča. 9letna deklica Rosina Cabietano je v nedeljo obiskala svojega strica v tehničnem zavodu. Približala se je ognjišču in na enkrat je bilo lahko njeno krilo v plamenu. Prestrašena deklica počne na vse grlo klicati na pomoč, spustivši se v beg. To pa je ogenj še bolj podpihovalo in predno so prihiteli domačini v pomoč ter pogasili gorečo obleko, bilo je ubogo dekle uže tako opečeno, da je večeraj mej groznimi bolečinami umrlo. Grozen samomor. Ko se je sinoč ob ½8 uri vlak bližal Barkovljam, skoči nepoznati človek na progo in se

vrže pod kolesa. — Našel je takoj smrt kajti vlak mu je glavo popolnoma odtrgal, tako tudi desno roko in mu strl prsa. Samo noge so ostale cele. — Policija, koja je bila takoj pozvana, ni našla pri njem ničesar kar bi moglo služiti, da se določi oseba samomorilčeva. — Mož je bil dokaj dobro oblečen in po priliki kakih 35 let star.

Sodnijsko. Karol Ščuka iz Škednja dobil je radi hudodelstva javnega nasilstva 8 mesecev težke ječe, kočijaž Lorenc Kocijančič iz Sv. Jerneja pa 6 tednov ječe. —

Vdeležencem slavnosti zlate maše profesorja Andreja Einspielerja javljamo, da se bode treba voziti po železnici do Celovca, potem pa z vozovi dalje, koji se bodo odpeljali iz Celovca v Sveče v nedeljo 21. avgusta točno ob ½6 uri zjutraj, in sicer iz gostilne hotela „zum Sandwirth“, kjer naj se blagovolijo do 5. ure zjutraj zanesljivo sniti vsi vdeleženci. Tukaj se bode tudi zajutrkovalo. Vožnja na pripristih kmetskih vozovih stala bode tja in nazaj za osebo 1 gld. 20 kr. in se morejo prostori zagotoviti le za iste vdeležence, ki se bodo zadnji čas do 15. avgusta za-nje prijavili. — Na posebno željo naročijo se tudi boljši vozovi, in sicer stane kočija z enim konjem za tri osebe 8 gl. in z dvema konjema za štiri osebe 10 gl. za ves dan brez vsega družega priplačila in do neomejenega časa. Za vstopnice k slavnostnemu banketu, ki bode stal za osebo 1 gl. 20 kr., oglašati se je najdalje do 12. avgusta pod naslovom: Janez Wieser, župnik Elizabetinskega samostana v Celovcu, kateremu se imajo pošiljati tudi vsa druga, slavnost zaveva-joča pisanja. Brzjaviti in pozdravi izvolijo naj se ravnati že dan pred slavnostjo (20. avgusta) na ime: Župnik Wieser, Celovec. Shajališče tujih vdeležencev je dan pred slavnostjo (v soboto) in dan po slavnosti (v ponedeljek) v salonu hotela „zum Sandwirth“, kjer se tudi najbolje in najceneje stanuje.

Dijaki v Novomestu! V ponedeljek 15. t. m. piredé Ljubljanski abiturijenti sé sodelovanjem abiturijentov drugih gimnazij v Rudolfovem v prostorih „Narodnega doma“ ob 7. uri zvečer dijaško veselico. Vspored: 1. Jenko: „Naprej“, svira meščanska godba. — 2. Slavnostni govor. — 3. Foerster: „Pobratimija“, zbor z bariton-solo. — 4. Schiller: „Oba Pikelomina“, 3., 4. in 5. nastop I. dejanja, prevel Cegnar — 5. Fr. S. Vilhar: „Zapuščena“, tenor-solo. — 6. Skraup: „Kje dom je moj?“, tekst slovenski, hrvatski in češki, zbor. — 7. Gorup: „Sanje na vojvodskom stolu“, deklamacija s spremljevanjem klavirja; (skladatelj godbe Foerster). — 8. Tuček: „Venec narodnih pesni“, svira meščanska godba. — 9. Foerster: „Njega ni“, čveterospev. — 10. Foerster: „Sámo“, zbor. — 11. Ign. Borštnik: „Beli lasje — mlado srce“, šaljiv soloprizor. — Po zvršetku vsopreda prosta zabava, ktere glavna točka je šaljiva loterija; njen dohodek namenjen je „Narodnemu domu“ v Novem mestu. — Vstopnina 40 kr. Prostovoljni darovi se hvaležno vaprjemó. Čisti dobiček podari se „Narodnemu domu“ Ljubljanskemu.

Odbor.

Grška kraljeva obitelj je prišla 6. t. m. popoludne na jahti „Amphitrite“ iz Korinta v Trst ter se zvečer z brzovlakom dalje odpeljala.

IZKAZ

doneskov za Dolencev spomenik.

Nadalje so poslali te-le gospodje: Franjo Kastelic Trst . . . gl. 4.— Ivan Valenčič Trst 3.— Dr. Vlad. Globočnik Trst 2.— Ivan Kanobel Trst 2.— P. Flego Trst 2.— M. Jamar Trst 2.— Lav. Cvetnič Dunaj drugi obrok . . . 1.— Po zadnjem izkazu gl. 727.— Skupaj gl. 743.—

Za prijete darove srčno se zahvaljuje in priporoča za nadaljne doneske.

V Trstu 6. avgusta 1887.

A. Truden, blagajnik.

Bratje Sokoli!

Ker se imamo zaradi izleta na Krško pogovoriti še o nekež zelo važnej stvari, vabi podpisani odbor vse brate Sokole, naj pridejo kakor zadnjič na posvetovanje jutri v četrtek ob 9 uri zvečer.

Odbor.

Rojaki!

Dne 4. septembra t. l. obhajal bode preč. gospod župnik Davorin **Trstenjak** v Staremtrgu pri Slovenjemgraduci pedesetletnico svojega pisateljskega delovanja in sedemdesetletnico svoje starosti.

Ime vrlega moža zaslovelo je daleč čez meje ožje in širje naše domovine, znano je vsemu učenemu svetu.

Da dostojno praznujemo ta dan, bodi nam sveta in prijetna dolžnost.

Slovenci! dana Vam je prilika, da očitno dokažete spoštovanje in hvaležnost, katero gojite do slavljenca, ki je priboril sebi in narodu svojemu čast in slavo. Majke Slovenije sin ostal ji je zvest in naklonjen; torej gotovo zasluži, da ga slovenski narod ljubi in časti!

Udeležite se, mili rojaki, te slavnosti; pridite v velikem številu, da svet vidi, kako vé ceniti mali slovenski rod svoje velikane.

Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna društva in častite posameznike, ki se želijo udeležiti slavnosti, da se blagovolijo prej ko prej, najdalje pa do 25. avgusta 1887 pisмено oglasiti pri g. J. Farskyju, tovarnaru v Slovenjemgradu, ter pristaviti, hočejo-li udeležiti se banketa, naročiti si prenočišča in pa sedeža na vozu. Voziti se bode treba do Spodnjega Dravbrega ob koroškej železnici in od tam z vozovi eno uro daleč v Slovenjigradec. Prav železi bi bilo, da bi posebno slavna društva naznanila vlak in čas prihoda.

Ob dveh popoldne bode banket v g. Güntherjevi gostilni — couvert po 1 gl.; — po banketu pa narodna veselica pod milim nebom s petjem, godbo in govori.

Vprašanja, zadevajoča Terstenjakovo slavnost in brzovjavke naj se pošiljajo g. J. Farskyju ali pa g. L. Ropas-u privatnemu uradniku v Slovenjemgradu.

Na svidenje tedaj! Bog in Slovenci!
V Slovenjemgradu, začetkom avgusta.
Slavnostni odbor.

Dunajska bors

dne 9 avgusta.	
Enotni drž. dolg v bankovih	81 45 3/4
v srebru	82 75
Zlata renta	112 70
5% avstrijska renta	96 50
Delnice narodne banke	885 —
Kreditne delnice	242 40
London 10 lir sterlin	125 45 3/4
Francoski napoleonori	9 95
C. kr. cekini	5 92
Nemške marke	61 55

Zahvala.

Podpisani izreka najtoplejšo zahvalo vsej gospodi, ki se je udeležila pogreba moje nepozabljene soproge **Marije**.
Miha Hervatin.

Denar dobé zasebniki in častniki tudi na **deželi** od 300 gl. naprej od 1—10 let; tudi proti povratu v malih obrokih. Naslov: **F. Gurré, Credit-Geschäft, Graz.** 5-25

Pri JULIJU GRIMM,

dežnikar, **Barriera Vecchia št. 18** je zelo bogata zaloga **solnčnikov za gospe**, za jako nizke cene. — **Solnčniki** za gospe od 90 novč. naprej. — Najnovejši „Entrecots“ za gospe, svilnati in pol svilnati. — **Mali dežniki** za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 102—104

Natječaj!

Mesto zdravnik za sodnijski okraj **Podgrad** v Istri razpisuje se z letno plačo **1000 gld.** Zdravnik stanovati mora v Podgradu, kjer je sedež okrajni sodnji in drugim uradom, mora imeti svojo lekarno in govoriti jeden slovenski jezik.

Natančnejši pogoji leže na ogled v podgradski občinski pisarni. Prošnje za to mesto poslati je podpisnemu odboru v Podgrad (via Herpelje-Kozina) do 10. septembra t. l.

Podgrad, dne 4. avgusta 1887.

Okrajni zdravstveni odbor.

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pahištva IGNACIJA KRON iz Dunaja, povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU**. Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Lastnik društvo „Edinost“.

Izdatelj in odgovorni urednik **Fran Žitko**.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkenzona** popolnoma in stalno. Prospekt zastoj.

Karol Kreikenbaum
12 Braunschweig. 25—52

FILIALE IN TRIESTE
dell' i. r. priv

Stabilimento austr. di Credito
per Commercio ed Industria.

Versamenti in contanti.
Banconote:

2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3% 8
3% 30

Napoleoni:
2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3% 3 mesi
2% 6

Banco Giro:
Banconote 2% sopra qualunque somma
Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia
Leopoli, Fiume nonché su Agram, Arad, Bolzano, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Lubiana, Salisburgo — franco spese

Acquisti e Vendite
di valori, divise e incasso coupons 1/2% provvig

Antecipazioni
sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra o Parigi 1/2% provvig. per 3 mesi.

Valori 5 1/2% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.

Depositi in Custodia.
Si accettano in custodia carte di valore, monete d'oro e d'argento banconote es. ere. ecc. a condizioni da convenirsi

Trieste, Marzo 1886 32—48—23

Ljubljanski Zvon.
Gld. 4.60.
Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

KLINIKA za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucij, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje v. de, in za vse bolezni m. hurja, droba in žive. Tudi pisмено po najnovjšem znanstvenem postopku z neškodljivimi sredstvi. 23—46—104
C. Streetzel, specialni zdravnik Linden am Bodensee

Franjo Omersa,
trgovec v Kranju.

ima zalogo deželnih pridelkov: fižola, pravega govejega masla, prosene kaše, ajdove moke, krompirja, lanenega olja, ovsu, deteljnega in repnega semena. — Zraven tega kupčijo z lesom (deske smerekov in mecesnove vsake vrste) itd. Poštena postrežba, dobro blago in nizke cene. 5-5

Ni nič boljšega!

za ohrano i pospeševanje rasti las, kakor po Nj. c. kr. ap. Vel. cesarju **Fran-Josipu I.** avstrijskemu itd. po c. kr. posebnemu privilegiju odlična

rodbinska pomada

za jakost lasi, 30-15
koja, rabeč jo redno, na golih krajih goste lasé proužroči; sivi in rudeči lasje postanejo temni; krepi kožo, kjer rastejo lasje; odstrani grinto v malo dneh; je proti izpadanju las; podeli lasem naravno svitlost; jih kodri in ne osivijo do visoke starosti. Velika posoda z napoto porabe v več jeziki stane z pošto f. 1.50 a. vr. Glavna zaloga en gros z prodajo na malo je pri

A. J. FIALA,
vlastnik c. kr. privilegija, Wien, IX, Nussdorferstrasse 59, kamor se ima poslati pisma.

Jako fina vonjava, elegantna oblika. Naročila iz pokrajin proti gotovem denarju ali poštnem povzetju. Prodajalec izdaten popust. Prosimo, da se zahteva izrečno: **Familien-Kraft-Pomade.**

A. Bonné

krojač,
trg Sv. Katarine št. 1. 36—30
izdeluje vsakovrstne fine, cene obleke po najmodernejšem kroju. (Preseli se 24. avgusta t. l. na Corso št. 4, II. nadstropje, nad uredništvo lista „Il Piccolo“.)

Kisla voda, kopeliže RADENCE
s vojo jako obilo matro-
hion-kislinos. Garo-
dovi pokusi so doka-
zali, da je ogjeno-
kisl. Lithion pri-
protin-kib boljši
in najgoreje
dravilo.
1—36

Valed
o lura og-
jen-kislitka,
matrona in li-
thion je rod-
anaka kisa voda
k t. specifikum pri:
proti u, kamnji v
zoldi, m hurji i ledvi-
anu, zlati žili, bram borli,
bruh ru, slat nioi, z-
enihi boleznih in pri katarih
v obča. Najgornje vo-
stvo proti koleri in mralici, Kopolji,
stanovanja, restavracija ceno.

Zaloga: F. Plautz v Ljubljani, P. Soltner via seppa
Ire n. A. Mazzoli v Gorici v Celju in Mariboru.

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Tratu
priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste
najboljših plemen na drobno in debelo. —
Prezame vsako pošiljatev na deželo, ka-
tera se izvrši točno in solidno. 100-57

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža
v Ljubljani
na
velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in
sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi
ne prišli plemenih zahval o naših
izborne skušenih domačih zdravilih.
Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na
Dunaji dva injena kemična tovarna
v Gradci (na Stajerskem) ena pa v
Ljubljani. P. n. občinstvo se
prosi, ako mu je na tem ležče, da
v tako le napravi: Lekarna Trn-
kóczy poleg rotovža v Ljubljani.

spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da na

Marijacejske kapljice

za želodec, katerim se
ima na tisoč ljudi zahva-
liti za zdravje, imajo izvr-
sten vseh tri vseh bol-
laznih v želodec in so ne-
prekosljivo sredstvo zoper
mankanje slasti pri jedi,
slab želodec, urák, ve-
trove, kolike, zlatenice,
bijuvanje glavoból. krč v
želodec, bitje arca, zaba-
sanje, gliste, bolezni na
vraniol, na jetrih in zoper
zlate žile. Steklenica velja
20 kr., 1 tucat 2 gld., 5
tucatov samo 8 gld.

Opozarjamo, da se tiste latinfte
MARIJACEJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni
TRNKOCZY- ja, zraven rotovža na velikem trgu v
Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gleht) je odločno
najboljše zdravilo zo-
per protin, ter revma-
tizem, trganje po udih
bolečine v križi ter
živein, otekline, otrp-
nele uda in kite itd.,
malo časa ča se rabi,
pa mine popolnem tr-
ganje. Kar dokazuje
obilno zahval. Zahteva
naj se samo cvet
zoper trganje po
dr. Malicu z zraven
stoječim znamenjem 1 steklenice 50
kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Či ni na steklenici zraven
stoječega znamenja, ni pravi cvet in
ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in
pljučne bolečine: 1 steklenica 50 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osve-
dočile pri zaba sanji človeškega telasa, glavo ólu, otrpnelih udih, skazenem želodec,
jetrih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld.
5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa po-
maga najbolj pri vseh
boleznih krav,
konj in prašičev.
Konje varuje ta
štupa trganja po
črevih, bozavk,
vseh nalezljivih
kužnih boleznih,
kašlja, piunih in
vratnih boleznij.
ter odpravlja vse
gliste, tudi vzdr-
žuje konje debele,
okrogle i lakruse.

Krave dajo mnogo dobrega mleka.
Zametek z rablnim navodom vred
velja le 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje
pomaga pri pretógu žil, ote-
kani kolon, kopit-
nih boleznih, otrp-
nanji v hoku, krit
itd. otekanji nog
mohurjih na no-
gah, izvijenji t. s.
čauji se tla, op. r-
avse susli itd. s kratka
pri vseh vnanjih
boleznih in hitah.
Steklenica z rabl-
nim navodom vred
stane le 1 gld., 6
steki z rabl-
nim navodom vred
samo 4 gld.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo
v lekarni **TRNKOCZY-ja** v Ljubljani
zraven rotovža
in vauk dau s pošto razpošiljava 11—12—8